

Kinderhuis de Fuut Wijk bij Duurstede

PEDAGOGISCH BELEID

Geschreven door Sabrina Coenen
Versie: mei 2026

Inhoudsopgave

Voorwoord 3

Inleiding 3

Deel 1: Pedagogische visie 4

1. Natuurbeleving 4
2. Onvoorwaardelijkheid 5
3. Gelijkwaardigheid 5

Deel 2: Pedagogisch handelen 6

Verantwoorde kinderopvang 6

Mentorschap 7

Pedagogisch coach 8

1. Het bieden van emotionele veiligheid 9

Inleiding 9

Basisgroepen 9

Ruimten 10

Opvang in tweede basisgroep 11

Wennen 11

Niveau regels 12

Continuïteit 12

Stagiaires 12

Achterwacht 12

Ophalen van school 13

Drie-uurs regeling. Afwijking kind/begeleider ratio 13

Vaste gezichten criterium 13

Veiligheid op de buitenlocaties 14

Onvoorwaardelijke communicatie 14

Reflectie 14

Contact met ouders 15

Incidentele (extra) opvang 15

2. Het bevorderen van persoonlijke competentie. 15

Inleiding 15

Zintuigelijke en motorische ontwikkeling 15

Identiteitsvorming 16

Fantasie en creativiteit 16

Zelfstandigheid, zelfvertrouwen en initiatief 16

3. Het bevorderen van sociale competentie. 17

Inleiding 17

Kleine groepjes 17

Samenspelen en conflicten oplossen 17

4. Het bevorderen van de morele competentie 17

Grenzen 17

Voorleven 18

Respect voor mens en natuur 18

Tenslotte: Een (korte) middag Kinderhuis de Fuut 19

Voorwoord

In dit pedagogisch beleidsplan maken wij duidelijk hoe wij werken bij Kinderhuis de Fuut en waarom wij dat zo doen. Dit plan is vooral geschreven voor onszelf, als richtlijn van hoe wij pedagogisch handelen. Onze visie, doelstellingen, uitgangspunten en de rode draad van het pedagogisch handelen zijn hierin terug te vinden.

Het resultaat zoals het er nu is, is geen statisch geheel. We blijven oplettend en voeren als nodig, in overleg met de oudercommissie, veranderingen door, waardoor het pedagogisch beleidsplan een dynamisch geheel blijft.

Wij zijn heel duidelijk een buitenschoolse opvang in de natuur. Dit betekent dat we zo vaak als kan, buiten in de natuur zijn. In dit plan beschrijven wij zowel onze visie achter de natuur/buiten-opvang als de praktische implicaties die dit soort opvang met zich meebrengt.

Kinderhuis de Fuut is, aansluitend aan de schooltijden van de Windroos, open op de volgende tijden:

Maandag	14.30-18.30
Dinsdag	14.30-18.30
Woensdag	Gesloten
Donderdag	14.30-18.30
Vrijdag	14.30-18.30

Op studiedagen en vakantiedagen openen wij om 8.30 en sluiten wij de dag weer af om 18.30.

Inleiding

Kinderhuis de Fuut biedt kleinschalige, professionele natuur/buiten-opvang. Met een warme, veilige, kleinschalige omgeving, continuïteit, individuele aandacht en een goede relatie tussen begeleider en kind willen we bijdragen aan een veilige hechting en vertrouwen in de wereld, waardoor een kind optimale ontwikkelingskansen krijgt.

We treden de kinderen op respectvolle wijze tegemoet, waarbij ze een gelijkwaardige mens tot mens relatie kunnen ervaren. Het is ons inziens van groot belang dat kinderen in hun eigenheid worden gezien en dat de ontwikkeling van die eigenheid wordt ondersteund.

Voor de invulling van ons pedagogisch handelen maken we gebruik van 2 pedagogisch theoretische kaders; onvoorwaardelijk en gelijkwaardig opvoeden. De kern van onze visie en praktijk is de aandacht voor natuurbeleving.

Deel 1: Pedagogische visie

1. Natuurbeleving

Spelen in de natuur, buiten zijn, biedt een kind enorme ontwikkelingskansen. Het versterkt onder andere zelfvertrouwen en prikkelt de zintuigen. Omgekeerd horen we tegenwoordig steeds meer signalen dat de meeste kinderen van nu zelfs bepaalde 'tekorten' oplopen omdat zij te weinig ruimte hebben om vrij te kunnen spelen in de natuur. Nederlandse kinderen komen steeds minder in de natuur. Uit CBS-onderzoek blijkt dat ongeveer 55 procent van de kinderen (bijna) nooit in de natuur komt. Ook blijkt dat buiten spelen niet langer de belangrijkste naschoolse activiteit is.

Het bieden van natuurbeleving in de vrije tijd na school is de kern van onze buitenschoolse opvang. Een kind dat een hele dag op school heeft gezeten is naar ons idee het beste uit met genoeg ruimte voor vrij spel in de natuur.

Door regelmatig een tijd in de natuur te zijn, worden kinderen zich meer bewust van hun omgeving, scherpen ze hun zintuigen en leren ze hun eigen mogelijkheden en grenzen kennen.

Door zand, planten, bomen, beestjes en andere dingen in de natuur te onderzoeken doen kinderen spelenderwijs uiteenlopende leerervaringen op en leren ze ook omgaan met de onvoorspelbaarheid van de natuur.

In een natuurlijke omgeving leren kinderen respect te krijgen voor de natuur en raken ze gemotiveerd voor het beschermen van de natuur.

Buiten zijn is heel gezond omdat het bijdraagt aan de lichamelijke en zintuiglijke ontwikkeling. Kinderen die vaak buiten spelen, ontwikkelen meer behendigheid en spieren. Ze krijgen buiten meer mogelijkheden om van alles te ruiken, bekijken, horen, zien en voelen.

Buiten zijn heeft positieve effecten op de verstandelijke ontwikkeling. Spelen zorgt ervoor dat je problemen leert op te lossen, dat je logisch leert denken en dat je de taken en betekenis van de natuur leert inschatten. Dat geeft weer een gunstige invloed op schoolprestaties.

Buiten zijn draagt bij aan de sociale ontwikkeling van het kind en aan de ontwikkeling van de persoonlijkheid (emotionele ontwikkeling). De zelfwerkzaamheid wordt groter en de sociale competentie verbetert. Het kan een goede afleiding of uitlaatklep zijn voor opgekropte energie.

Een kleinschalige buitenschoolse opvang is bij uitstek geschikt om bij te dragen aan meer natuurbeleving voor kinderen omdat zij binnen een georganiseerde context de omstandigheden kunnen bieden waarin kinderen de ruimte, de motivatie, het plezier **EN** de veiligheid krijgen om dit te doen.

2. Onvoorwaardelijkheid

De Amerikaanse wetenschapper Alfie Kohn schreef in 2005 het boek 'Unconditional Parenting', een pleidooi om te stoppen met straffen en belonen gericht op gehoorzaamheid (kinderen laten doen wat wij willen) en in de plaats daarvan de aandacht te richten op wat kinderen nodig hebben en rekening te houden met de ontwikkelingsfase waarin een kind zich bevindt. Het is belangrijk om ervan uit te gaan dat kinderen van nature goed zijn. Hun gedrag is een reflectie van emoties. Deze uitgangspunten vormen een belangrijke pijler binnen onze pedagogische visie en ons pedagogisch handelen. Een onvoorwaardelijke benadering van kinderen onderscheidt zich van de vele voorwaardelijke opvoedmethodes die we om ons heen zien. Heel vaak stellen we (onbewust) voorwaarden aan kinderen.

"Als jij je bordje leeg eet, krijg je een toetje" is daar een voorbeeld van. Maar het kan ook minder direct. Een kind negeren als het negatieve aandacht vraagt is ook het stellen van een voorwaarde. De voorwaarde is in feite: als je gewenst gedrag vertoont, krijg je aandacht. Ook een kind prijzen wanneer het lekker aan het tekenen is, is een vorm van voorwaardelijk handelen: wanneer je zoet tekent, krijg je aandacht.

Wat er werkelijk gebeurt is dat een kind zichzelf in termen van goed of fout gaat zien en het contact verliest met de inhoud van zijn gedrag. Ze kunnen zelf niet meer bepalen wat goed is en wat niet en worden hier onzeker van, waardoor ze nog meer bevestiging gaan zoeken. Een vicieuze cirkel dus die het zelfvertrouwen doet kelderen. Het doel wordt de beloning en niet de activiteit op zich.

Hoe willen we dat een kind leert? Een opgelegd gevolg (een straf of een beloning) heeft een wezenlijk andere inwerking op het kind dan een natuurlijk gevolg. Willen we dat kinderen delen met andere kinderen omdat zij weten dat zij daarvoor een beloning (goed zo!) krijgen of omdat kinderen weten dat andere kinderen daar blij mee gaan zijn?

Wanneer de motivatie van buitenaf komt, bijvoorbeeld door belonen en/of straffen, dan verminderd de persoonlijk motivatie van kinderen direct [Edward L. Deci, 1971]. Kohn stelt dat de intrinsieke motivatie belangrijker is omdat de kans groot is dat het gewenste gedrag niet meer wordt vertoont zodra de externe motivatie (bijvoorbeeld de begeleider of de ouder) niet aanwezig is.

Hoe wakker je die intrinsieke motivatie dan aan? Samen genieten, balen, dankbaarheid uiten, op gelijkwaardige manier in gesprek gaan met elkaar, zonder oordeel luisteren naar de ander en oog hebben voor elkaar, keuzes bieden en samen tot een oplossing komen, zijn zomaar een aantal voorbeelden. Maar bovenal belangrijk is om je bewust te zijn van je eigen houding, manier van handelen, denkwijze en stimulerende taal.

3. Gelijkwaardigheid

Thomas Gordon, een Amerikaanse psycholoog heeft een methode ontwikkeld dat door al een flink aantal kinderdagverblijven geïmplementeerd is. Zijn communicatie model, 'actief luisteren' is ook ons theoretisch kader voor een gelijkwaardige relatie tussen begeleider en kind. Door aandachtig luisteren naar de beleavingswereld van het kind voelt het kind zich serieus genomen en kan de begeleider het kind helpen bij het oplossen van zijn probleem.

We gaan ervan uit dat we bij verschil in behoeften er samen proberen uit te komen, in overleg met elkaar. Als een volwassene en een kind een conflict met elkaar hebben, is de volwassene geneigd zijn macht te gebruiken om zijn zin door te drijven. Met de Geen-Verlies-Methode, zoek je samen naar een oplossing. Een gezamenlijke oplossing wordt door kinderen sneller geaccepteerd. Deze methode houdt in dat je samen bepaalt wat nu precies het conflict is, welke oplossingen er mogelijk zijn, samen beslist wat de meest aanvaardbare oplossing is en bedenkt hoe deze uitgevoerd moet worden.

Gordon laat zien hoe je op kunt komen voor persoonlijke belangen: in ik-taal open en eerlijk zeggen wat je wilt, wat je voelt en wat je belangrijk vindt. Dit is ook wat we kinderen willen meegeven, dat zij altijd de ruimte hebben om te kunnen uiten wat zij willen.

De Gordon-methode leert ook hoe complimenten te geven, benoemen waar je blij mee bent. Zeggen dat jij je zo geholpen voelt als het kind je helpt met tafel dekken en dat je daardoor eerder klaar bent met werken. Een dergelijke boodschap geeft een kind hele andere informatie dan een 'goed zo!'

Deel 2: Pedagogisch handelen

Uitgaand van onze pedagogische visie geven we invulling aan de wettelijk vereiste taken:

1. Het bieden van emotionele veiligheid;
2. Het bevorderen van de persoonlijke competentie;
3. Het bevorderen van de sociale competentie;
4. Het bevorderen van de morele competentie, de overdracht van normen en waarden.

Verantwoorde kinderopvang

Pedagogische uitgangspunten en doelen zijn mooi en belangrijk, maar overtuigen pas echt als we ze weten om te zetten in concreet pedagogisch handelen, hiermee geven wij invulling aan verantwoorde kinderopvang. Met het bieden van verantwoorde kinderopvang dragen wij er zorg voor dat:

Er op een sensitieve en responsieve manier met kinderen wordt omgegaan, respect voor de autonomie van kinderen wordt getoond en grenzen worden gesteld aan en structuur wordt geboden voor het gedrag van kinderen, zodat kinderen zich emotioneel veilig en geborgen kunnen voelen.

Onze belangrijkste missie op dit vlak is dat er bij Kinderhuis de Fuut mensen/begeleiders werken die zich verbonden voelen met kinderen en het buiten zijn. Begeleiders die willen investeren in verbinding en een vast gezicht willen zijn en blijven op de Fuut. Dat is waar veiligheid en geborgenheid begint. Op die manier weten kinderen waar ze aan toe zijn, wat ze kunnen verwachten en is er de mogelijkheid om een band op te bouwen met hun begeleider/mentor, het team en de andere kinderen om hun heen.

Bij Kinderhuis de Fuut hebben we veel aandacht voor de autonomie van het kind. Grenzen worden aangegeven maar er is ook veel ruimte om te ontdekken. Ook dit kan alleen op basis van vertrouwen! Bij de Dwergfuten beginnen we stap voor stap aan deze ontdekkingsreis. Na een lange dag school is er juist vertrouwen en rust nodig en dus kijken we goed of de kinderen er aan toe zijn om op pad te gaan. Oog voor ieder kind begint al bij het ophaalmoment; een korte overdracht met de leerkracht is al belangrijk om te weten hoe het kind zijn of haar dag heeft doorgebracht. Bijzonderheden worden doorgegeven aan de begeleider van het kind de rest van de middag. Het eetmoment biedt wat rust en overzicht. Even zitten en elkaar aankijken; Hoe is het met iedereen? Heeft iemand nog iets belangrijks te vertellen en wat gaan we doen vanmiddag? Bij de Zilverfuten willen we de kinderen een beetje meer het 'Zilverfuten-gevoel' meegeven en stimuleren we ze om binnen vertrouwde kaders zelf keuzes te maken. Ze leren dan om binnen een bepaalde activiteit zelfstandig te zijn. Ook in afstand komt er iets meer ruimte. In ons Veiligheids- en gezondheidsbeleid kunt u hier alles over lezen. Bij de Grote Futen is er een nog grotere sprake van respect voor autonomie, groepsgevoel en grenzen stellen. Bij Kinderhuis de Fuut gaan we gezamenlijk op pad. De gaan op de fiets en dus moet er sprake zijn van vertrouwen, emotionele veiligheid, structuur en duidelijke grenzen. Het kennen van onze kinderen is belangrijk. Geen kind is hetzelfde en behoeft dezelfde aandacht. Er kan bovendien heel veel binnen de afspraken en bij de Grote Futen maken we kinderen hier, binnen de kaders, ook zelf verantwoordelijk voor. Doordat we de kinderen medeverantwoordelijk maken voor het besluitproces geeft hen dit ook een boost in vertrouwen in eigen kunnen en gezamenlijke groepsverantwoordelijkheid.

Kinderen spelenderwijs worden uitgedaagd in de ontwikkeling van hun motorische vaardigheden, cognitieve vaardigheden, taalvaardigheden en creatieve vaardigheden, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger te functioneren in een veranderende omgeving.

Kinderhuis de Fuut is bij uitstek de plek waar kinderen worden uitgedaagd om in een vertrouwde omgeving steeds zelfstandiger te kunnen functioneren. Daar waar de Dwergfuten aan de eerste takken hangen,

klimmen de Grote Futen een hoge boom in waarbij ze precies in staat zijn uit te kienen welke takken ze dienen te vermijden of juist moeten kiezen en hoe ze weer veilig beneden komen. Tijdens de transformatie van Dwergfuten naar Grote Fuut zijn al hun verdere vaardigheden aan bod gekomen; ze hebben hun cognitieve vaardigheden in moeten zetten om grenzen aan te geven: 'Ik durf niet hoger' of zelfs: 'Ik durf er niet meer uit'. Hulp vragen, 'In welke boom heb ik eigenlijk geklommen?' en: 'Waar herken ik verschillende bomen aan?'. De namen van bomen, hoe veranderen deze tijdens seizoenen, het schilderen van deze veranderingen etc. Het buiten zijn in de natuur biedt tal van mogelijkheden om kinderen uit te dagen in hun ontwikkeling.

Kinderen worden begeleid in hun interacties, waarbij hen spelenderwijs sociale kennis en vaardigheden worden bijgebracht, teneinde kinderen in staat te stellen steeds zelfstandiger relaties met anderen op te bouwen en te onderhouden. Bij Kinderhuis de Fuut vinden wij het belangrijk om nieuwe kinderen altijd samen voor te stellen. Nieuwe kinderen 'koppelen' we ook wel tijdelijk aan een maatje naar keuze en in overleg. Bij groepssamenstellingen kijken we ook naar maatjes en/of interesses om er zo voor te zorgen dat er een gezamenlijk gevoel van zorg voor elkaar ontstaat. Het samen 'bruggen bouwen' leert de kinderen samen te werken, samen sterker te zijn, te overleggen, te delen en samen tot oplossingen te komen. Dit geldt voor jong en oud. Dit geldt voor alle basisgroepen op zichzelf maar ook voor bv. de Dwergfuten die leren dat de Grote Futen ook heel zorgzaam kunnen zijn ipv alleen maar heel groot en de Grote Futen dat ze soms wat rekening dienen te houden met Dwergfuten. In de verticale groep die wij in beginsel zullen meemaken in Wijk bij Duurstede ligt hier voor ons als begeleiders een belangrijke rol.

Kinderen worden gestimuleerd om op een open manier kennis te maken met de algemeen aanvaarde waarden en normen in de samenleving met het oog op een respectvolle omgang met anderen en een actieve participatie in de maatschappij.

Bij de Dwergfuten begint dit al met het delen van verhalen tijdens het eetmoment; Hoe was je dag? Wat heb je gedaan? Heb je broertjes/zusjes? Waar woon jij en hoe woon jij? Kinderen leren elkaar zo beter kennen en ontdekken al snel dat iedereen anders is; gelukkig maar! De gangbare omgangsvormen zijn een groot deel van ons dagelijks reilen en zeilen; luisteren naar elkaar, iemand laten uitpraten, elkaar helpen wanneer de ander iets niet lukt. We stimuleren kinderen om samen te delen en bij ruzies gaan we met elkaar in gesprek. We stimuleren de kinderen zoveel mogelijk zichzelf uit te spreken en samen dingen op te lossen. Wij als begeleiders zijn hierbij sturend aanwezig met daarbij de emotionele veiligheid en het vertrouwen voorop gesteld. Bij de Zilverfuten merken we dat de kinderen dit al veel meer in de vingers hebben en weten dat als het even niet zelf lukt ze terug kunnen vallen op hun begeleiders. Bij de Grote Futen speelt dit ook weer een grotere rol. Kinderen weten inmiddels dat iedereen anders is en dat communiceren een belangrijke manier is om ervoor te zorgen dat iedereen zich veilig en vertrouwd kan voelen binnen de groep. Voor de begeleiders ligt hierin een belangrijke taak goed aan te voelen waar te laten 'vieren' en waar 'aan te trekken' met daarbij te allen tijde de autonomie van het kind en het groepsbelang voorop.

Mentorschap

Wij werken in al onze groepen met het mentorschap. Dit houdt in dat ieder kind een vaste pedagogisch medewerker als mentor heeft. Een kind krijgt als mentor een van de pedagogisch medewerkers waardoor het in de basisgroep begeleidt wordt. De mentor is het eerste aanspreekpunt voor ouders en kind. Onze Pedagogisch coach/beleidsmedewerker neemt een intake gesprek af en doet vervolgens overdracht aan de desbetreffende mentor van het kind. Bij aanwezigheid van de mentor tijdens het intake gesprek wordt er direct kennisgemaakt met het kind en de ouder. Bij de gegevens van de kinderen in het ouderportaal wordt vermeld wie de mentor is van een kind. De mentor is in basis de aangewezen persoon om de ontwikkeling van zijn/haar mentorkinderen te 'monitoren'. Alle bevindingen rondom de mentorkinderen

worden bijgehouden in Kindplanner. Dit doen wij 3x per jaar op vaste ijkpunten en wordt gedurende het jaar bijgewerkt zodra er bijzonderheden en/of belangrijke gebeurtenissen in het leven van het kind spelen al dan niet overgedragen door ouders. Alle begeleiders bij de Fuut ondersteunen de mentoren bij de uitvoering van de bovengenoemde taken en dragen bijzonderheden over binnen Kindplanner. Hiertoe hebben zij regelmatig contact met elkaar. De mentoren worden in het gehele proces ondersteund en gecoacht door de Pedagogisch coach en leidinggevende.

Wanneer wij bijzonderheden in de ontwikkeling van het kind of problemen signaleren gaan we in gesprek met de ouders. De overdracht aan het einde van de dag speelt hierin bij ons een grote rol. Bij vragen kunnen de begeleiders altijd de hulp inroepen van de pedagogisch coach. Mocht dit wenselijk/nodig zijn wordt er een afspraak ingepland met de mentor en ouders. Uiteraard kan de pedagogisch coach hier een rol in spelen, aanwezig zijn bij gesprekken of gesprekken verder oppakken. Zo nodig maken wij gebruik van onze contacten op onze sociale kaart en verwijzen we eventueel door naar passende instanties voor verdere ondersteuning.

Mentoren hebben de volgende specifieke taken:

- De mentor is contactpersoon voor kind, ouder, collega's en met toestemming van ouder eventueel voor derden.
- De mentor houdt de ontwikkeling en het welbevinden van het kind in de gaten en maakt hier periodiek korte verslagen van.
- Bij zorgen of vragen met betrekking tot het kind maakt de mentor dit inzichtelijk. De eventuele gesprekken die hieruit voortkomen worden door de mentor gevoerd in overleg met de leidinggevende en/of Pedagogisch coach.
- De mentor is het aanspreekpunt voor alle vragen en opmerkingen over de opvang van het kind. De algemene dagelijkse overdrachtszaken kunnen natuurlijk gewoon met alle pedagogisch medewerkers van de betreffende dag worden besproken. Praktische vragen mbt planning graag centraal via de fuuttelefoon, mail of whatsapp.
- De mentor nodigt ouders 1 keer per jaar uit voor een 10-minuten gesprek.

Pedagogisch Coach

De Pedagogisch beleidsmedewerker zorgt er bij Kinderhuis de Fuut voor dat er gewerkt wordt volgens de visie en pedagogische uitgangspunten zoals beschreven in het pedagogisch beleid. Zij draagt zorg voor het up to date houden van het pedagogisch beleid en de vertegenwoordigde visie binnen het bedrijf. Zij evalueert en vult de pedagogische beleidsstukken aan waar nodig en communiceert dit binnen het team. Ook draagt zij zorg voor bijscholing van personeel en evalueert samen met personeel waar de behoefte ligt in deze.

De pedagogisch coach heeft de volgende taken:

De pedagogisch coach zorgt ervoor dat ieder individueel lid van het team en het team als geheel de coaching krijgt die nodig is voor het behalen van de beste pedagogische resultaten haalbaar op de werkplek.

De pedagogisch coach is nauw betrokken bij het team en heeft zicht op de vele processen binnen het team en is meerdere uren per week aanwezig om te signaleren en te helpen waar nodig.

In het Pedagogisch Coach plan staat uitgebreid beschreven waar wij aan werken en hoeveel tijd we besteden aan bijscholing en coaching. Volgens de officiële berekeningen van het besluit kwaliteit Kinderopvang komt dit bij Kinderhuis de Fuut neer op ongeveer 14 uur per jaar aan persoonlijke en groepsgerichte coaching.

Echter vinden wij dit bij De Fuut echt ontoereikend om tot onze beoogde kwaliteit te komen en wijst de praktijk uit dat wij boven dit gemiddelde uitkomen.

Aan de hand van het nauwkeurig bijhouden van wat er tijdens de coachgesprekken besproken is en dit aan de praktijk te koppelen/toetsen zal het meetbaar worden wat en hoe de impact van de coachgesprekken is. Dit zal tijdens ieder coachgesprek bekeken en gemeten worden om zo een helder en volledig beeld van ieders functioneren te garanderen.

Het coach plan is op aanvraag in te zien voor ouders.

1. Het bieden van emotionele veiligheid

Inleiding

Door uit te gaan van vaste groepen, een vast patroon en een rustmoment bieden we de basis voor een emotioneel veilige context. Tijdens het ophalen en het eten- en drinkmoment heeft de pedagogisch medewerker persoonlijke aandacht en tijd voor elk kind van de basisgroep. Na het rustmoment kunnen de kinderen zelf bepalen met wie ze spelen en of ze meedoen met activiteiten of liever vrij spelen. Maar ook dan is daar altijd de pedagogisch medewerker op wie ze terug kunnen vallen en die oog heeft voor de behoeftes van de kinderen. Om nieuwe kinderen zich zo snel mogelijk veilig en thuis te laten voelen bij Kinderhuis de Fuut is er de mogelijkheid van een wenperiode, in overleg met de ouders.

Basisgroepen

Kinderhuis de Fuut vangt kinderen op in de leeftijd van 4 t/m 12 jaar.

Bij de opstart van Kinderhuis de Fuut locatie Wijk bij Duurstede hebben wij gekozen om met een verticale basisgroep te beginnen. Voor een eerste kennismaking met elkaar bood en biedt dit een vertrouwde en veilige manier om elkaar beter te leren kennen en van daaruit rustig aan op te bouwen.

Inmiddels werken wij op maandag, dinsdag en donderdag met 3 groepen per dag.

Dwergfuten 4-6 jaar

Zilverfuten 5-8 jaar

Grote Futen Vanaf 7 jaar

Op vrijdag werken wij met 1 verticale groep. Dit zal voorlopig nog zo blijven.

Het werken met horizontale groepen heeft bij ons de voorkeur omdat er dan minder leeftijdsverschil is tussen de kinderen. De kinderen vinden vaak makkelijker aansluiting en kunnen zichzelf op hun eigen niveau en manier ontwikkelen. Daarnaast is er dan, ons inziens, veel meer kans om leeftijdsgerichte activiteiten aan te bieden waarbij de kinderen uitgedaagd worden op hun eigen niveau. Natuurlijk blijft er altijd de mogelijkheid evt. broertjes en zusjes, vriendjes en vriendinnetjes een knuffel te geven en even te kletsen in elkaars lokaal aan het begin en einde van de middag. Wij zien ook zeker de meerwaarde in het leren van elkaar. Jonge kinderen leren van oudere kinderen en andersom. Kinderhuis de Fuut is een kleinschalige BSO met oog voor de kinderen en hun behoeftes vooropgesteld.

Bij Kinderhuis de Fuut werken wij met niveauregels. Hiervoor delen wij de kinderen, zo nodig binnen die basisgroep in als Dwergfuut, Zilverfuut of Grote Fuut. Iedere Dwerg, Zilver of Grote Fuut gaat, onder begeleiding van onze Fuutbegeleiders, op hun eigen niveau ontdekken en leren welke afspraken er belangrijk zijn bij het veilig buiten spelen in de natuur. In ons veiligheids-gezondheidsbeleid leest u hier alles over!

Graag willen wij willen in kleinere groepen naar buiten. Met name bij de jongere kinderen streven wij naar een groep van ongeveer 9 kinderen. Bij de Zilverfuten en Grote Futen kan een groep uit maximaal 10 kinderen bestaan. Het kan voorkomen dat er door bv. een tijdelijke overlap in contracten een groep tijdelijk groter is dan gewenst. Dit heeft niet onze voorkeur en wij zullen er ook alles aan doen om dit zo min mogelijk voor te laten komen.

Uiteraard zorgen wij ervoor dat de Beroepskracht-kind-ratio-som altijd blijft kloppen. Door in kleinere groepen op stap te gaan krijgt kleinschaligheid concreet vorm. Binnen een grootschalige opvang situatie is er simpelweg minder tijd en ruimte om kinderen die begeleiding te geven waarbinnen ze hun zelfstandigheid en eigenheid kunnen ontwikkelen. Om te kunnen leren vallen én opstaan. En om rust te ervaren. We willen een duidelijk onderscheid maken tussen 'op school' zijn en 'thuis komen'. Wanneer een kind tijdens zijn naschoolse uren ook nog in een groep van 30 kinderen moet functioneren, kan een kind zich naar ons idee minder goed los maken van de schoolse vorm, en alles wat dat met zich meebrengt.

Elke middag kiest elke basisgroep een eigen buitenlocatie en activiteit. Soms gaat de gehele basisgroep (met 2 beroepskrachten) naar dezelfde buitenlocatie.

Ruimten

Binnen de Windroos hebben wij 3 lokalen ter beschikking.

De ruimte waar wij zijn begonnen met de Fuut is onze belangrijkste uitvalbasis.

Lokaal 1: Fuutlokaal

Op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag maken onze Fuutkinderen gebruik van dit lokaal. Zo ook op studiedagen en tijdens vakanties. Deze ruimte is geschikt voor max. 16 kinderen.

Lokaal 2: aangrenzend aan de grote keuken van school oftewel Het Ontdekpaleis.

Op maandag en donderdag huizen hier de Grote Futen.

Op dinsdag worden hier nog even de Zilver -en Grote Futen opgevangen tot oktober. Daarna wordt dit helemaal een Grote Futen lokaal.

Deze ruimte is geschikt voor max. 12 kinderen. Wij 'huizen' echter maar max. 10 kinderen in deze ruimte. Wij delen dit lokaal met school. Wij zorgen er uiteraard voor dat alle voorwaarden aanwezig zijn voor de oudere kinderen om binnen dit lokaal op hun eigen niveau te kunnen spelen, ontspannen en ontwikkelen. Denk hierbij aan geschikt meubilair, speelgoed en materiaal.

Lokaal 3: achterin de school waar wij samen met de school gebruik van maken.

Wij maken met max. 10 kinderen gebruik van deze ruimte op maandag, donderdag en miv oktober ook op dinsdag. Ook van dit lokaal hebben wij een fijne Fuutruimte voor de kinderen gemaakt.

Echter zijn wij het grootste gedeelte van de tijd lekker buiten in de natuur te vinden!

Wij maken veelvuldig gebruik van de buitenruimtes van de Windroos. Grenzend aan onze Fuutruimte ligt 'ons' buitenplaatsje. Daarnaast maken wij ook veel gebruik van het plein waar de kinderen heerlijk kunnen spelen.

In ons veiligheids-gezondheidsbeleid is terug te lezen welke afspraken wij hebben gemaakt omtrent de ruimten waar wij gebruik van maken.

Opvang in de tweede basisgroep

Wij werken met 3 basisgroepen. Dwergfuten, Zilverfuten en Grote Futen. Wij vinden een sociaal veilige omgeving van groot belang voor de kinderen. Vandaar dat wij werken met vaste medewerkers en groepen. In een aantal situaties kan het voorkomen dat een kind op een andere groep dan de eigen basisgroep verblijft. Om de emotionele veiligheid voor ieder kind te kunnen waarborgen heeft ieder kind een tweede basisgroep waarin hij of zij geplaatst kan worden na toestemming van ouders.

Als er geen plek is in zijn of haar vaste basisgroep dan wordt een kind in deze tweede basisgroep geplaatst.

Wij hebben 3 basisgroepen: Dwergfuten, Zilverfuten en Grote Futen.

Voor de Dwergfuten is de tweede basisgroep de Zilverfutengroep. Voor de Grote Futen is de tweede basisgroep de Zilverfutengroep. Voor de Zilverfuten hangt het er per kind vanaf wat zijn of haar basisgroep is. Hierbij kijken we naar de groep waar het kind zichzelf het comfortabelst/veiligst voelt. Dit gaat in overleg met begeleiders en ouders.

Doordat er veel wordt samengewerkt tussen de groepen zijn ook de kinderen en pedagogisch medewerkers van de andere groepen bekend voor de kinderen.

Een kind kan om verschillende redenen, na toestemming van ouders, incidenteel op zijn of haar tweede basisgroep worden opgevangen:

- Bij een (structureel) lagere bezetting van groepen (bv. in schoolvakanties) op een specifieke dag in de week of omdat er geen plek is op verschillende dagen in dezelfde basisgroep.

Bij lagere bezetting ivm vakantie wordt een gehele basisgroep ondergebracht in de vakantiegroep. Op deze manier zijn er altijd bekende kinderen en begeleiders voor ieder kind aanwezig en kunnen wij een veilige omgeving waarborgen.

- Extra opvangdag op verzoek van de ouder, indien er geen plaats is in de eigen basisgroep;

- Ruildag(en) op verzoek van de ouder, indien er geen plaats is in de eigen basisgroep;

- Personeel (onder)bezetting op de groep. Wanneer er in overmachtssituaties onvoldoende personeel op de groep aanwezig is. Voor deze onvoorziene situaties hebben wij een 'noodplan'.

Mocht u hier vragen over hebben, is dit op te vragen via: info@kinderhuisdefuut.nl.

Daarnaast wordt er, bij onverwachtse situaties en incidentele plaatsing op de tweede basisgroep, altijd toestemming gevraagd aan ouders via mail of via telefonisch contact. Omdat dit soort situaties vaak onverwachts plaatsvinden is het wenselijk dat de ouder zo snel als mogelijk reageert. Wij kunnen een verzoek pas honoreren als de ouder schriftelijk toestemming heeft gegeven.

Wennen

Tijdens het intakegesprek stemmen we met elkaar af hoe het kind zal komen wennen bij de Fuut. We stemmen de manier van wennen af op de behoeften van het kind en de ouders. Vaak zijn ouder en kind bij de kennismaking al wel samen bij de Fuut geweest om een eerste indruk op te doen. Tijdens een eerste wendag mag het kind evt. met ouder op eigen fiets, mee naar de buitenlocatie. Ouder komt het kind dan brengen rond 15.00 en dan maken zij evt. samen een gedeelte van een Fuutmiddag mee.

Een andere mogelijkheid is dat het kindje voor het eerst door ons wordt opgehaald van school of kinderdagverblijf en dat een ouder daarbij aanwezig is, de ouder meefietst naar de Fuut, daar even blijft en dan afscheid neemt van het kind. Mocht er behoefte zijn aan meerdere wennmomenten dan is dit in overleg mogelijk. Sommige kinderen zijn na 1 keer volledig gewend, andere kinderen hebben wat meer tijd nodig. Bij een overgang naar een volgende basisgroep zullen wij de ouders hiervan van te voren op de hoogte stellen.

Wanneer er kinderen afscheid nemen van de Fuut ontstaat er plek voor nieuwe Fuuters. Het doorschuiven van kinderen naar een volgende basisgroep is dan noodzakelijk. Vaak zijn deze doorschuifmomenten gelinkt aan een vakantie als overgangperiode.

Wanneer kinderen naar een volgende basisgroep gaan (Van bv. de Dwergfuten naar de Zilverfuten of van de Zilverfuten naar Grote Futen.) brengen wij de ouders tijdig op de hoogte. Vaak is het al zo dat er een aantal kinderen staan te springen om naar de volgende groep door te gaan. Soms heeft dat met vriendjes en/of vriendinnetjes te maken, soms met dat kinderen gewoon klaar zijn voor meer uitdaging en vaak hebben wij ook al een seintje/vraag van ouders gehad.

Tijdens ons Wijk-overleg dat wij 3x per jaar voeren, staat dit thema ook altijd op de agenda. Met de pedagogisch beleidsmedewerker/coach en begeleiders wordt besproken hoe het in de groepen gaat, of er nog bijzonderheden rondom kinderen zijn en welke kinderen als eerst aan een doorschuifmoment toe zijn. Samen met begeleiders, ouders en kinderen kijken wij naar de beste, meest natuurlijke overgang.

Omdat dat de lijntjes kort zijn, bespreken wij samen hoe deze overgang verder plaatsvindt. Of er nog gewend gaat worden en zo ja, hoe vaak, hoe lang etc. Dit is per kind verschillend.

Niveau regels

Per leeftijd/niveau gelden verschillende veiligheidsprotocollen die terug te lezen zijn in het document 'Veiligheid en gezondheidsbeleid'. Op deze manier gelden voor alle kinderen in de basisgroep dezelfde veiligheidsregels en kunnen we de activiteiten en het tempo aanpassen op het niveau van het kind. (Grote fuut maakt bijvoorbeeld langere wandelingen dan Dwergfuut). Zolang wij nog met een verticale groep werken, passen wij onze activiteiten aan naar behoefte en kunnen van alle kinderen. Onze Fuutbegeleiders zijn er in getraind om verantwoorde keuzes te maken.

Continuïteit

We bieden continuïteit door middel van; zoveel mogelijk vaste begeleiders en; regelmaat in het dagritme, het terugkeren van dagelijkse rituelen vormt een houvast voor de kinderen. In het hoofdstuk 'Een middagje Kinderhuis de Fuut' staat beschreven hoe onze regelmaat eruit ziet.

Stagiaires

Bij onze werkzaamheden worden wij ondersteund door andere volwassenen. Vaak werken er stagiaires op de groepen. Zij worden niet formatief ingezet. Zij moeten een Verklaring Omtrent Gedrag hebben voordat ze bij ons aan de slag mogen. Het kan voorkomen dat wij een vrijwilliger aannemen om ons te helpen, van deze vrijwilliger wordt ook een Verklaring Omtrent Gedrag gevraagd. Stagiaires en vrijwilligers worden begeleid door een van onze vaste begeleiders. Kinderhuis de Fuut is een door Calibris erkend leerbedrijf. Taken zijn oa: het voorbereiden en begeleiden van leuke, inspirerende, creatieve of sportieve (buiten) activiteiten voor kinderen in drie verschillende leeftijdscategorieën. Activiteiten uitwerken, structureren, centraliseren en overdragen op collega's. Kinderen begeleiden zowel in groepsverband als op individueel niveau. Zorg dragen voor een goede sfeer en veilige omgeving voor de kinderen. Duidelijke structuur bieden aan een groep. Met humor, relativeringsvermogen, enthousiasme en goede communicatieve vaardigheden contact maken met kinderen, ouders en collega's. Feedback kunnen geven en ontvangen. Enthousiasme, ruimte geven en aansluiten bij de behoefte en mogelijkheden van het kind. Praktische verzorging bieden.

Achterwacht

Gaston Hasenack en Sabrina Coenen, leidinggevend bij de Fuut zijn, soms beiden soms een van de twee, boventallig. Hierdoor is er altijd een achterwacht beschikbaar. Op het moment dat vanuit 1 van de groepen een hulpvraag komt, kunnen zij snel ter plaatse zijn en de nodige hulp bieden. Daarnaast is 1 van

de leerkrachten van de Windroos vaste achterwacht. Wanneer er zich binnen of op 1 van de buiten locaties een calamiteit voordoet, dan kan zij ook direct ondersteuning geven aan begeleiders en evt. kinderen.

Ophalen uit school

Aangezien onze ruimte onderdeel is van de school, komen de meeste kinderen uit school zelf naar de Fuutruimte gelopen. Uiteraard onder toezicht oog van onze pedagogisch medewerker die precies in de gaten houdt of dit op een verantwoorde manier gebeurt. Zo kan hij/zij inspringen op het moment dat er iets met een kind aan de hand is. Met de meesters en juffen van de school hebben wij de afspraak dat zij sowieso even binnen lopen op het moment dat er iets met 1 van de kinderen aan de hand is of er bijzondere dingen zijn gebeurd op school. Dit doen zij altijd trouw. Het lijntje is kort wat voor iedereen als prettig wordt ervaren.

Kinderen van andere scholen zijn ook welkom. Deze kunnen wij evt. met de bakfiets ophalen.

Drie-uurs regeling. Afwijking kind/begeleider ratio

In zowel de school als vakantie weken wordt er bij Kinderhuis de Fuut sowieso niet afgeweken van ons kind/begeleidster ratio. Kinderhuis de Fuut biedt opvang op de volgende dagen met de volgende Beroepskracht-kindratio:

	Aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
Maandag	Max. 29	3
Dinsdag	Max. 29	3
Donderdag	Max. 29	3
Vrijdag	Max. 10	1

Onze mensen zijn vanaf 13.30 aanwezig en hun werkdag eindigt om 18.30. Hier is geen pauze in opgenomen.

Tijdens opvangdagen in de vakantie op maandag, dinsdag, donderdag en vrijdag kunnen wij een uitzondering maken t.a.v. beroepskrachten-kindratio. Dit gebeurt in de periode tussen de start van een 'vroeg dienst' en de start van een 'late dienst' en het eindigen van een vroeg en late dienst.

Hoe wij onze diensten indelen, ligt aan hoeveel aanmeldingen we hebben op een dag. Dit kan variëren van 3 tot 29 kinderen op een dag. Wij maken gebruik van onze achterwacht om het beroepskrachten-kindratio kloppend te houden omdat wij onze kinderen en ouders graag ontvangen in een setting waar er tijd voor de aankomst en overdracht is. Pauze wordt genomen in overleg met de Achterwacht van die dag en 's morgens met elkaar besproken.

Vaste gezichten criterium

Kinderhuis de Fuut werkt met een klein, vast team waarbij sociale veiligheid voorop staat. We trachten zoveel mogelijk te werken met vaste gezichten. Wanneer er iemand ziek of afwezig is, komt er ook iemand van binnen dit team invallen. Daar wij met zijn allen de kinderen verwelkomen aan het begin van de dag en aan het einde van de middag ook met zijn allen buiten spelen zijn in ieder geval onze gezichten bij bijna alle kinderen wel bekend. We doen ons best onze begeleiders mee te geven dat de ALLE kinderen die bij

de Fuut komen spelen onze kinderen zijn en niet alleen die kinderen die je in je kleine clubje meeneemt iedere middag.

Er is een klein clubje kinderen die 3 middagen in de week komen. We proberen in ieder geval die kinderen minimaal 2 middagen bij dezelfde begeleider in te delen. Dit is dan ook vaak de mentor van dit kind.

Dit proberen we ook bij de kinderen die 2 middagen komen. Echter kijken we ook naar vriendjes en vriendinnetjes en soms is het zoeken naar de beste balans hiertussen. We houden vooral voor ogen wat het fijnst is voor het kind. Het ene kind heeft meer behoefte aan een vaste begeleider terwijl het voor het andere kind veel belangrijker is dat hij of zij met zijn/haar vrienden kan spelen.

Wanneer er een begeleider voor langere tijd uitvalt, houden wij de OC op de hoogte van de ontwikkelingen en oplossingen die wij hiervoor bieden.

Veiligheid op de buitenlocaties

We zijn gespitst op het juiste evenwicht zoeken tussen grenzen stellen en vrij laten, waarbij het welbevinden van het kind maar ook de groep het uitgangspunt is. Hierbij past ook het ruimte laten en serieus nemen van de eigen inbreng van het kind.

Een ander evenwicht is die tussen avontuur en de veiligheid. Voor de jongere kinderen ziet dat er in de praktijk uit dat wij vaak terugkomen op dezelfde plek voor herkenning en voorspelbaarheid. Wij kunnen en willen de omgeving niet precies inrichten naar onze hand, maar wij zoeken naar een besloten biotoop waar de omgeving spannend genoeg is, maar wel zo dat de kinderen hun begeleiders nog kunnen zien en vice versa. Voor kinderen vanaf 7 jaar zoeken we juist een plek waarop zij genoeg uitdaging vinden en ook hun eigen geheime plekje kunnen vinden, verstoep van de volwassenen. Op deze leeftijd krijgen kinderen behoefte aan hun eigen plek.

We spelen meestal op verschillende, maar vaste locaties in de natuur. Deze locaties zijn allemaal op veiligheid onderzocht, de risico's staan beschreven in een risico analyse. Daaruit is gekomen dat het veilig is om te spelen, mits begeleiders en kinderen zich houden aan de duidelijke regels die zijn opgesteld en beschreven in ons Veiligheid & Gezondheidsbeleid. In deze regels staan bijvoorbeeld afspraken over het spelen in of bij water. Deze afspraken zijn zodanig uitgewerkt en specifiek, zodat ze op al onze locaties toepasbaar zijn. Voordat wij op een nieuwe locatie gaan spelen is het niet nodig alle huisregels opnieuw te schrijven; er wordt enkel gekeken of de bestaande regels hier ook van kracht kunnen zijn.

Onvoorwaardelijke communicatie

Wij hebben een onvoorwaardelijke aanvaarding van het kind, wat het ook doet. Bijsturing van gedrag is nooit via onthouding van liefde, maar altijd liefdevol en constructief en nooit gericht op de persoon van het kind maar op zijn handelen. In die bijsturing staat begrip voor het kind voorop.

Reflectie

We staan open voor feedback en reflecteren op het eigen handelen. Het steunt kinderen in hun emotionele veiligheid als ze ervaren dat de volwassenen die hen begeleiden zicht hebben op hun eigen schaduwkanten, dat ze ook bereid zijn deze te erkennen en aan het werk willen om er verbetering aan te brengen.

Contact met ouders

We vinden het belangrijk om regelmatig informeel contact te hebben met de ouders. Onze overdracht aan het einde van de dag is hierin een van de belangrijkste onderdelen. Via het Fuutnieuws worden de ouders van belangrijke informatie voorzien en 1x per jaar organiseren wij 10 minuten gesprekken. Uiteraard zijn wij telefonisch en via de mail bereikbaar voor evt. vragen en overdracht.

Ook hebben wij een oudercommissie waar 2 ouders van Fuutkinderen een plek in hebben. Via het Fuutnieuws houden we ouders op de hoogte van vergaderingen. Ouders zijn altijd welkom om aan te schuiven.

De meeste kinderen zijn twee of meer middagen bij ons en om de band tussen kinderen, begeleiders en ouders onderling te verstevigen komen we 1 a 2 keer per jaar samen aan tafel om te genieten van een door de kinderen gemaakte maaltijd. De kinderen leren dat het fijn is om voor anderen te zorgen. Ouders kunnen nu eens uit hun werk direct aanschuiven aan een tafel met eten dat door de kinderen gemaakt is, in plaats van zelf voor een maaltijd te zorgen. We vragen een kleine bijdrage voor het eten.

Incidentele (extra) opvang

Kinderen die zo nu en dan een (extra) middag opvang nodig hebben kunnen geplaatst worden middels de incidentele middagopvang. Ook 1 of meerdere vakantiedagen tijdens de 5 kleine schoolvakanties of tijdens de zomervakantie kunnen op aanvraag ingepland worden. Bij het plaatsen van een kind die voor een extra middag komt, wordt het kind bij voorkeur geplaatst in de basisgroep van het kind. Mocht deze groep vol zijn dan brengen we ouders daarvan op de hoogte en krijgen de ouders de mogelijkheid te kiezen voor een plekje in een andere basisgroep. Dit gaat dan in overleg en alleen na goedkeuring van ouders.

2. Het bevorderen van persoonlijke competentie.

Inleiding

Persoonlijke competenties kunnen worden onderscheiden in emotionele, cognitieve, communicatieve, motorisch-zintuiglijke, creatief-beeldende, sociale en morele competenties. Hierbij gaat het zowel om de ontwikkeling van de persoonlijkheid als om de ontwikkeling van talenten en eigen identiteit.

Bij Kinderhuis de Fuut leren kinderen: zelfstandigheid, zelfredzaamheid, zelfvertrouwen, flexibiliteit, keuzes maken, problemen aanpakken en oplossingen zoeken en je aanpassen aan omstandigheden. Al spelenderwijs leren kinderen ook veel over de natuur.

Zintuiglijke en motorische ontwikkeling

Wij leren de kinderen hun grenzen aan te geven: ze leren wat ze kunnen en (nog) niet kunnen. Als we een slootje met een bruggetje van boomstammen oversteken is het voor het kind belangrijk om niet over zijn eigen grenzen te gaan. Er is ruimte om aan te geven of hij het durft. We motiveren kinderen om hun eigen krachten te erkennen, maar als iets te eng of te zwaar is, dan mag dat.

Tijdens het buiten spelen komen de kinderen fysieke uitdagingen tegen. Waar kinderen in het begin nog geen vertrouwen in zichzelf hebben (in bomen klimmen, slootje springen etc.) kan snel ombuigen in zelfvertrouwen, motivatie en inzicht in wat het wel en niet kan. We leren kinderen ook te voelen of ze het warm of koud hebben, zodat ze zelf kunnen beslissen of ze hun jas dicht moeten doen of dat ze bij warm weer een laagje uit mogen.

Identiteitsvorming

De kleinschaligheid van de groep maakt het mogelijk elk kind heel individueel te benaderen om zo te kunnen bieden wat er nodig is. Tempo, belangstelling, talenten, behoeften en reacties van kinderen lopen zeer uiteen en daar houden we ten aller tijde rekening mee.

We luisteren naar kinderen. We nemen kinderen serieus en nodigen hen uit om met zichzelf voor de dag te komen. Niet de begeleider maar het kind bepaalt wat het voelt of denkt. Soms kun je door actief te luisteren behulpzaam zijn bij het uiten van gevoelens en gedachten en het bespreekbaar maken van dat wat het kind dwars zit.

Alle emoties mogen er zijn. Het uiten van emoties wordt niet bestempeld als ongewenst gedrag. Mocht het zo zijn dat bepaald gedrag als storend wordt ervaren voor andere kinderen dan zullen we kijken naar alternatieve uitingsvorm. Vanuit boosheid schreeuwen kan dan omgezet worden in even samen tegen een kussen slaan in een ruimte waar andere kinderen er geen 'last' van hebben.

We erkennen en geven positieve bevestiging door te benoemen wat we zien. We verwijzen daarbij naar de inhoud van het gedrag en vertellen wat we als prettig of onprettig ervaren.

Fantasie en creativiteit

We willen kinderen graag de ruimte bieden hun eigen creativiteit te ontdekken. Er wordt geknutseld met materiaal uit de natuur dat aansluit bij het seizoen of met tweedehands materiaal. Ook kan er worden geschilderd of getekend, waarbij 'het doen' en niet 'het resultaat' centraal staat.

We geven geen vooraf gegeven codes over 'hoe het moet'. We geven geen beoordeling in termen van 'mooi' of 'lelijk'. Er wordt echter wel met respect omgesprongen met de creaties van de kinderen. Een andere manier om creatief denken te stimuleren is het voorleggen van kleine problemen waar een kind, alleen of met anderen, oplossingen voor moeten verzinnen.

Zelfstandigheid, zelfvertrouwen en initiatief

Zelfstandig denken houdt in dat we ons niet laten beïnvloeden of manipuleren door derden, niet napraten maar zelf denken, niets voor waar aannemen maar afvragen of iets klopt. Kinderen hebben het aangeboren vermogen om altijd nieuwe dingen te willen ontdekken. Ze hebben de drang iets op eigen benen te doen, te exploreren, te experimenteren en zich te manifesteren. Het buiten spel geeft enorm veel kansen voor kinderen om zich hierin uit te leven. Een terughoudende houding van de begeleiders geeft kinderen de kans om zelf te ontdekken. De momenten waarin we wel ingrijpen zijn als er sprake is van direct gevaarlijke situatie of als een kind duidelijk niet verder kan. (de boom niet meer uit durven e.d)

De kinderen worden uitgedaagd door de natuur doordat er altijd iets te beleven is. De bekende speelplekken blijven dezelfde plekken, maar er is ook veel verandering gaande. De seizoenen veranderen, de bomen en planten groeien en de bladeren vallen. In de natuur komen we altijd obstakels en uitdagingen tegen.

We stimuleren kinderen en wijzen vooral de eigen zienswijze en de uiting daarvan niet af. We helpen het kind vragen te stellen en zich een mening te vormen over situaties en gebeurtenissen.

3. Het bevorderen van sociale competentie.

Inleiding

Zich in een ander kunnen verplaatsen, communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid: allemaal sociale competenties waardoor kinderen kansen krijgen zich te ontwikkelen tot personen die goed functioneren in de samenleving. We leren kinderen ook duidelijk hun grenzen aan te geven.

De dagelijkse omgang met andere kinderen is een belangrijke manier om sociale competenties te ontwikkelen. Activiteiten, speelplekken en (natuurlijk) spelmateriaal zijn gericht op samenspelen, samenwerken en samen problemen oplossen. Kinderen ervaren dat je samen meer kunt dan alleen. Kinderen leren zelf ruzies oplossen. Afspraken maken we zoveel mogelijk samen met de kinderen.

Kleine groepjes

Op stap gaan in de kleinere subgroepjes maakt ook dat de kinderen niet alleen met de begeleiders, maar ook onderling een echte relatie op kunnen bouwen. Net als in een gezin zijn ze als het ware tot elkaar veroordeeld en leren ze met de ander rekening te houden en op een verantwoorde manier ruimte voor zichzelf in te nemen.

Samenspelen en conflicten oplossen

Als er conflicten zijn stimuleren we de kinderen dit conflict onderling op te lossen. Ze leren verwoorden wat ze leuk en niet leuk vinden zonder daarbij ruzie te hoeven maken.

De natuurlijke omgeving biedt veel mogelijkheden om frustraties te uiten, om even een stukje keihard te rennen of om je juist even terug te trekken en wat steentjes in het water te gooien. Het is een bekend fenomeen, tijdens samen wandelen ontstaan vaak de fijnste gesprekken. Elke boom, elk hoekje, elke zelfgebouwde hut biedt de rust, ruimte en uitdaging om met elkaar aan de slag te gaan. Uit onderzoek is gebleken dat kinderen die op groene schoolpleinen spelen meer vriendjes hebben en dat er minder gepest wordt. Glibberige afdalingen, boomwortels om over te struikelen, daarbij kunnen veel kinderen wat hulp gebruiken. Het is niet per definitie de begeleider die de helpende hand uitsteekt, kinderen helpen elkaar ook vooral.

4. Het bevorderen van de morele competentie

Grenzen

Negatief gedrag wordt niet als zodanig gezien en hoeft dus ook niet bestraft te worden. Geen time-out, geen strafstoeltje, geen veroordeling, onvoorwaardelijkheid.

Onvoorwaardelijkheid is zeer zeker niet hetzelfde als grenzeloosheid. Wij geven op liefdevolle en duidelijke wijze onze grenzen aan. De regels en afspraken bieden kaders voor grenzen maar verder zijn grenzen voor iedere begeleider persoonlijk en kunnen daardoor ook vanuit de persoon zelf beargumenteerd en uitgelegd worden. We proberen kinderen de consequenties van zijn gedrag te laten zien en voelen. Er is echter altijd een duidelijke grens waarbij direct wordt ingegrepen; die ontstaat als de veiligheid van het kind zelf of die van een ander kind in het geding is. In het veiligheids- en gezondheidsbeleid kunt u verder lezen hoe wij hiermee om gaan.

Voorleven

Belangrijker dan het aanleren van normen en waarden is het voorleven hiervan. Het gedrag en de morele kwaliteit van de begeleiders is van essentieel belang. Als de omgeving 'goed' is, zal het identificatieproces optimaal op gang komen. Wij willen er voor zorgen dat het kind voldoende kansen krijgt om empathisch vermogen te ontwikkelen, op basis van een voldoende liefdevolle, veilige en respectvolle omgeving. We stemmen af op de cognitieve ontwikkeling en stellen dus geen eisen of regels die het kind boven zijn macht gaan.

Respect voor mens en natuur

Door in de natuur te spelen ontwikkelt het kind een band met de natuur die hem zijn hele leven bij zal blijven. Door deze binding krijgen kinderen respect voor de natuur en alles wat leeft. Kinderen kunnen zich verwonderen over de eerste sneeuwkllokjes, de grote ooievaar of dat ze zelf een drijvend vlot hebben kunnen bouwen. Door als groep met elkaar op avontuur te zijn in de natuur ontstaat een natuurlijke balans waarbij dan weer het ene kind het voortouw neemt en dan weer het andere. Het kind dat de ene keer hulp nodig heeft is de volgende keer het kind dat een ander kan helpen. Dit bevordert de onvoorwaardelijke acceptatie van en het respect voor ieders unieke kwaliteiten. We willen de kinderen de schoonheid van de natuur laten ervaren om later zelf niet te vervuilen. Ze kunnen de kracht van de natuur ondervinden door zelf zeilbootjes te maken en te laten wegdrijven op de rivier. Ze zien dat de rivier de uiterwaarden soms instroomt en worden bewust van het feit dat de natuur geen statisch gegeven is.

Tenslotte: Een (korte) middag Kinderhuis de Fuut

Als de school is komen de kinderen zelfstandig naar de Fuut gelopen. Sommige kleuters nog aan de hand van de juf. Als er nog iets belangrijks is, komen de juffen/meesters nog even langs lopen.

Als we allemaal samen zijn gaan we rustig eten en drinken. De begeleider legt uit waar we naar toe gaan en wat we er kunnen doen. Bij andere ideeën en consent binnen de groep kunnen we afwijken van het programma.

We vertrekken naar buiten. Even naar het toilet, jassen aan, laarzen aan. Het is even hectisch. Maar al vlug, wanneer we allemaal zitten en onderweg zijn en liedjes zingen in de bakfiets krijgen we zin in een fijne middag buitenspelen.

Op de buitenlocatie aangekomen bekijken we eerst wat er is. Eventueel scherp zwerfvuil ruimen we op. We maken afspraken over het gebied en de afstand die de kinderen mogen nemen. (afhankelijk van de niveau regels) Er ontstaat vrij spel en/of de kinderen kiezen voor de georganiseerde activiteit.

Dat kan sport en spel zijn, of een natuurles spelenderwijs gegeven of een creatieve activiteit. Omdat er buiten genoeg ruimte is en precies genoeg prikkels kunnen zowel snelle actievelingen als bedachtzame dromers hun draai er wel vinden.

In de herfst en de winter wordt het vroeger donker, we zijn altijd voordat het donker is weer terug op onze binnen locatie. Daar wordt er verder gespeeld. Sommige kinderen duiken in de boekenhoek, anderen bouwen samen een toren of parcours. Er is genoeg creatief materiaal om zelf of onder begeleiding iets te creëren of uit te werken wat we buiten zijn gestart. De jonge kinderen rusten uit tijdens het voorlezen.

In het voorjaar en de zomer blijven we wat langer buiten. We zijn uiterlijk 17.30 terug in de binnen locatie. Wil je je kind voor 17.15 ophalen bel dan even naar de begeleider van de groep waarin je kind is ingedeeld, dan kan je je kind ophalen van de buitenlocatie.